

Tallinna POLÜTEHNIK

Tallinna Polütehnilise Instituudi EKP büroo, direktsooni, ELKNU komitee ja ametiühingukomitee häälekandja

Nr. 19 Laupäeval, 27. juunil 1959. a. XI aastakäik

Indu tööks ja head puhkust!

Lähema paari päeva jooksul lõpetavad kevadise eksamisessiooni kõik meie instituudi üliõpilased. Üks osa neist suundub ühiskondlikult kasulikule tööle Balti Soojuselektrijaama, instituudi ühiselamu ja laboratooriumihoonete või Klooga Spordibaasi ehitamisel. Teisel osal aga, neil kelle töötamisajaks on ette nähtud augusti kuu, algab suvepuhkus juba 1. juulist.

ELKNU TPI Komitee on veendunud, et kõik meie üliõpilased suhtuvad kohusetundlikult ja ausalt endile võetud kohustuse — töötada vähemalt üks kuu suvevaheajast ühiskondlikult kasulikel töödel — täitmisse. Instituudi ühiskondlike tööde staap püüab omalt poolt teha kõik selleks, et tööde organiseerimine üksikutele objektidele toimiks häireteta.

Puhkuseks jääva suvevaheaja osa huvitavaks ja kasulikuks veetmiseks on meie üliõpilastel väga mitmesugused võimalused. Nii organiseerib TPI Spordiklubi matku nii Eesti NSV kui ka vennasvabariikide looduslikult kaunimatesse kohtadesse; Instituudi ametiühingukomitee jaotab tuusikuid puhkekodudesse ja turismituusikuid mitmetesse välisriikidesse jne. Üliõpilasi ootab ka meie instituudi tervisteparandav spordilaager Kloogal.

Soovime kõigile kommunistlikele noortele ja noortele veel kord head tööindu ja huvitavat puhkust eeloleval suvevaheajal.

ELKNU TPI KOMITEE

Puhke- ja spordilaagrisse

On jäänud veidi vähem kui kaks nädalat ajani mil TPI Klooga Puhke- ja Spordilaager võtab vastu esimesi külalisi. Keda näeme nende esimeste hulgas? Kõigepealt meie eesrindlasi spordiradadelt — ehitusteaduskonna üliõpilasi. On ju kõigil teada, et nad võitsid TPI Spordiklubi X kompleksspartakiaadi ja pealegi tulid esikohale kõigil spartakiaadi meestealadel.

Ihus ja kosutav on veeta puhkust kõige toredamal suvekuul põliste mändide all, lasta oma päikesest pruunistatud keha mere lainetes, ning õhtuti, kui päikese asemel tõuseb taevasse suur ja helendav kuu, laulda sõpradega noorusest, tööst ja meie suurest, rõõmsast elust.

Ka mehaanikateaduskonna üliõpilased on esimesi, kes külastavad laagrit.

On huvitav märkida, et laagri esimeste küllastajate hulgas näeme meie vabariigi võrkpalli koondvõistkondi. Oleme kindlad, et nii meie üliõpilaspere kui ka laagri administratsioon teevad kõik, et aidata meie esinudusel väärikalt esineda eelseisval NSV Liidu Rahvaste Spartakiaadil.

TPI Klooga Puhke- ja Spordi-

laagri organiseerimiskomisjoni ettepanekul luuakse tänava laagris telk-linnake. On kavatsatud püstitada mändide alla 12 kaheinimese telki. Telkidele ehitatakse laudadest põrandad. Oleme veendunud, et suurem osa üliõpilasi avaldavad soovi veeta oma puhkeajaga telkides. Kuna kohtade arv on suhteliselt väike, siis palume neid, kes soovivad oma puhkuse veeta telgis, oma soovist varakult teatada. Ja muidugi, ärge jätke soovivalduse esitamist eelviimasele päevale! Võib juhtuda, et jätate tuusikust ilma. Tehke seda õigel ajal, millega kindlustate endale tõesti toreda puhkuse.

Kuna Tallinna Polütehnilise Instituudi Klooga Puhke- ja Spordilaager ei taha kuidagi maha jääda TRÜ Kääriku Spordibaasist, siis on mõistetu ka see asjaolu, et baasi tuleb laiendada ja ehitada. Laagri päevakava näeb ette aega, kus laagrist osavõtjad teevad tööd uutel rajatavatel objektidel. Sel aastal on kavatsatud ehitada laagri pesemisruum-saun, korvpalliväljak, täiendada olemasolevat tennisväljakut ja võrkpalliväljakut. Ei ole mingit kahtlust, et nende ülesannetega tullaakse toime. Nii siis jääb soovida vaid kahte asja — hästi lõpetada eksamid ja siis Kloogale puhkama.

OLUKORD ON PARANENUD

Olgugi et eksamisessioon on nüüd möödas ja kursused edukalt lõpetatud, ei ole halb meenutada edusamme ja puudujääke rühma töös möödunud semestril. Seni on meie rühm olnud keemikuist üks nõrgemaid. Kuid viimasel õppeaastal on üliõpilaste töö muutunud järjekindlamaks ja püsivamaks. Arvestused sooritati õigeaegselt ja hästi. See aitas kaasa eksamite edukaks sooritamiseks. Näiteks kergendas iseseisev materjali läbitöötamine füüsikalise keemia tentaameneiks ettevalmistamist ja sügavamate teadmiste omandamist eksamiks.

Kuigi igas aines oli materjal mahukas — kahe sepnestri ulatuses — ei tekkinud meil raskusi eksamitega.

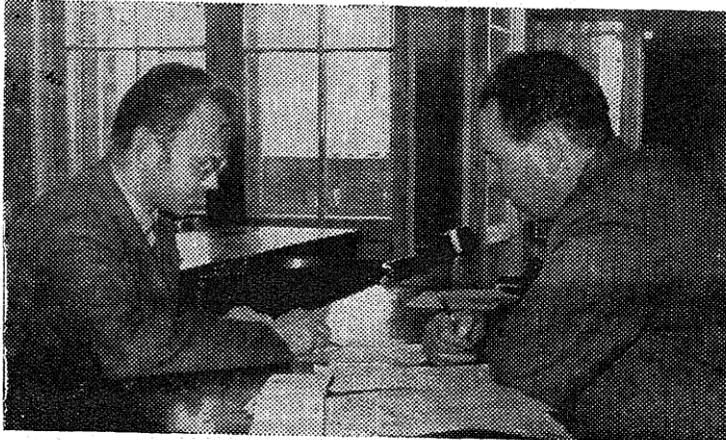
Osa üliõpilasi otsustasid eksameiks õppida koos. See ei olnud halb ettepanek.

Nii saavutasid häid tulemusi Sirje Isakanno, Aimi Haavalo, Helve Kenapea, Ella Kalder, kes õppisid pidevalt koos.

Kõik eksamid sooritas väga hästi meie rühmavanem Tiia Vares. Tema kohta on meil kõigil ühine arvamus — ta on tubli õppija, hea kaaslane ja alati abivalmis. Paremaid teadmisi on näidanud veel üliõpilased: Helgi Veskimäe, Ene Pruuli, Heidi Talviste jt.

Muidugi oli ka neid, kes eksameil esinesid rahuldavalt: Maie Tammisto, Maie Piirsalu jt., kuid loodame, et pärast suvepuhkust ja tööstuspraktikat uuesti õppetööd alustades on meie suhtumine õppetöösse veelgi tõsisem.

ÕPPERÜHMA KS-62
ÜLIÕPILASED

Materjalide tugevusõpetuse eksami sooritas õpperühma AL-41 eesrindlik üliõpilane Jaak Sepandi õppejõu sm. Rootsi juures hindade «väga hea».

K. Laigna foto

Matemaatika eksam ebaõnnestus

Rühmas AT-24 oli kevadisel eksamisessioonil kolm eksamit: vene keel, teoreetiline mehaanika ja kõrgem matemaatika, kusjuures viimane neist toimus kahe semestri materjali ulatuses.

Üldiselt kevadine sessioon meie rühmas ebaõnnestus ja seda peamiselt suure arvu puudulike hinnete tõttu kõrgemas matemaatikas. Rühma 27-st üliõpilasest sooritas eksami ainult 9(!). Väga häid hindeid oli üks, üliõpilasel Jaan Kiviallil, häid — 3 ja viis üliõpilast sooritas eksamid rahuldavalt.

Teised eksamid läksid suhteliselt paremini. Teoreetilises mehaanikas ebaõnnestus eksam neljal üliõpilasel, vene keele aga

sooritas enamusele ja väga headele.

Suur puudulike hinnete arv sessioonil räägib süstemaatilise töö vähesusest, või isegi selle puudumisest semestri vältel. Oli ju kõigile teada, et matemaatika eksami vähemalt rahuldav sooritamine saab olla võimalik ainult pideva hoolsa töö tulemusena. Kõigest hoolimata olid aga tagajärjed halvad. Loodame, et meie rühma mõned üliõpilased, nagu Karl Friedenthal, Jaak Harvo, Johannes Luik, Peeter Piller jt. mõtleavad tulevikus rohkem eksamisessiooni õnnestumisele ja vastavalt ka parandavad oma tööstili.

K. KOIK (AT-24)

Üldiselt hästi, kuid siiski 5 puudulikku

Asjalõppenud eksamisessioon möödus eelnenutega võrreldes õpperühmas MM-65 märgatavalt edukamalt. Vaatamata sellele, et eksamite arv oli küllaltki suur — tervelt kuus — tuldi nendega toime rahuldavalt. Mitmed üliõpilased, nagu Jüri Grigorjev, Tatjana Ivanova ja teised, sooritasid kõik eksamid eeskujulikele hinnetele. Kommunistlik noor Valentina Sõtsugova aga, kes ka kõigil eelnenud sessioonidel on vastanud ainult väga hästi, saavutas nüüdki kõigil eksameil maksimaalse hinde.

Ometi ei läinud aga kõigil üliõpilastel sessioon hästi. Õppe-

rühma eksamitulemuste hulgas on ka viis mitterahuldavat hinda. Nende omanikeks on sellised üliõpilased, nagu Klara Tang, Vladimir Antsiferov, Valeri Landõšov ja teised, kes ei suhtunud semestri jooksul õppetöösse tõsiselt. Kõigiti kordalainuks võib lugeda eksamit poliitilises ökonomias, kus rühma 26 üliõpilasest vastasid hästi ja väga hästi 20.

Suvekuudel ootab meid ees ühiskondlikult kasulik töö, praktika ja puhkus.

P. PERELMUTTER (MM-65)

Antakse välja LÄHETUSKIRJU

ELKNU TPI Komitees käib hommikust õhtuni hulgaliselt üliõpilasi. Siin antakse välja lähetuskirju, millede alusel suunduvad noored suvevaheajal ühiskondlikult kasulikele töödele.

Esimestena said ELKNU TPI Komitee lähetuskirjad õpperühma AE-23 üliõpilased Jüri Kuriks, Heino Lainurm ja Tiit Raidmaa, kes suunduvad Balti Soojuselektrijaama ehitusele esimeses vahetuses, s. o. juuli kuul. Esimeste hulgas olid ka veel õpperühma ML-25 üliõpilased: Nikolai Petrov, Gennadi Jermolajev ja Irina Piterkina, kes asuvad ehitama instituudi ühiselamut Koskla tänaval, TPI Ehitusmaterjalide laboratooriumi ehitusele suunduvad õpperühma MI-21 üliõpilased: Kadri Kaldver, Helja Linros, Riina Karumaa, Anti Alber jt.

Üldse oli seisuga 26. juunil k. a. ELKNU TPI Komitee poolt välja antud ligi 200 lähetuskirja.

A. KITSING,
ELKNU TPI Komitee liige

LAEKUB A VALDUSI SISSEASTUJAIT

Meie instituudi uute üliõpilaste vastuvõtukomisjon alustas faktiliselt tööd juba aprilli kuul, kuid esimesed päevad ja nädalad töid sisseastumisavaldusi vähe, seda põhjustas muidugi ka osaliselt asjaolu, et vastu võeti dokumente ainult kaugõppeeaduskonda. Esimesteks avalduste esitajateks olid siin Nõukogude Armeest demobiliseeruvad seltsimehed Heiki Vasarloo ja Rein Luht, kes tahavad asuda omandama elektrijaamade, -võrkude ja -süsteemide eriala ning Jaak Änilane, kes soovib saada autotranspordi ekspluatatsiooni inseneriks.

20. juunil algas avalduste vastuvõtt ka õhtusesse ja päevasesse osakonda. Õhtusesse osakonda esitas esimeste hulgas avalduse Trusti «Tallingas» vanameister, kommunistlik noor Riho Sepandi. Päevasesse osakonda astuda soovijate hulgas on mitmed seltsimehed, nagu Lembit Paulus, Vello Kruus jt. Nõukogude Armeest, mitmed, nagu Tallinna Mehaanikatehase lukksepp Eduard Rogošin, tootvalt tööt. Käesoleval aastal keskkooli lõpetanud hulgast oli esimeseks avalduse esitajaks Tallinna 21 Keskkooli lõpetaja, kooli komsomollikomitee liige ja eeskujulik õpilane Kristof Väasi.

Seisuga 25. juuni k. a. oli TPI uute üliõpilaste vastuvõtukomisjonile laekunud kokku 83 sisseastumisavaldust.

I. KÜLAOTS,
vastuvõtukomisjoni sekretär

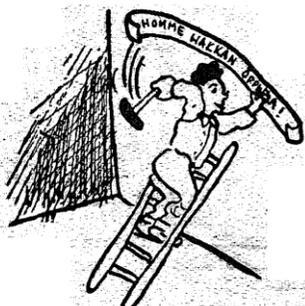
Diplomite kätteandmine

Teisipäeval, 30. juunil k. a. toimus TPI peahoones diplomite pidulik kätteandmine käesoleval õppeaastal instituudi lõpetanud noortele inseneridele.

Piduliku osaga alustatakse kell 19.00 spordisaalis. Samas toimub ka kontsert VI Ülemaailmise Noorsoo ja Üliõpilaste festivali laureatide kaastegevusel.

Ühine koosviibimine viiakse läbi VII autotooriumis.

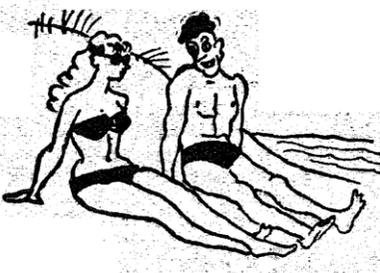
Organiseeriv komisjon

Mees veebruaris mõtles nii: «Ma märtsis õpin virgasti! Siis korda saan kõik kontrollitööd, näen vaeva päeval, puhkan ööl.»

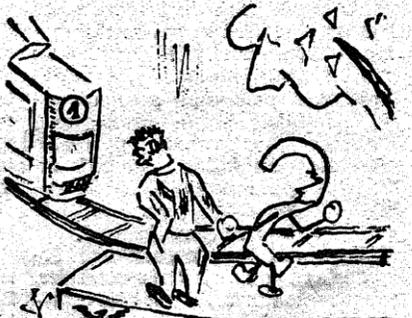
Mis aga sellest mõttest sai? Lüks märts, aprill ja lõks ka mai. Kui arvestused ukse ees, siis jälle öösel rabas mees.

Ja enne mate eksamit ilm oli lausa lustlik, siis kutsus Pirita ja liiv. Jah! Tõesti tore oli siin!

Veel viimased tunnid viimsest õöst, mees lausa nõrkeb rängast tööst. Ei ole raasu hingerahu, ja rohkem pähe ka ei mahu!

Ja lõpuks eksam seljataga, kõik unistused nurjas aga. Ei ole saatjaks tütarlaps — vaid hirmus number, kõver-kalk!

Akadeemilise sõudmise probleeme TPI-s

Kahjuks ei ole see sport küllalt populaarne meie üliõpilaste hulgas, kuigi selle harrastamiseks on olemas kõik tingimused (Harku sõudebaasi loetakse Balti liiduvabariikides üheks paremaks).

Kaelamurdvaid raskusi on eelnevatel hooaegadel olnud naiskondade komplekteerimisega. Seda mitte ükski TPI-s, vaid ka Tallinna võistkonnas, millest TPI sportlased moodustavad üle 50%. Kui aga kokku lugeda kõik TPI sõudesektiooni liikmed, siis jätkub neist vaid ühe täisarvulise võistkonna komplekteerimiseks. Naiste osas pole aga seegi kindel. Võiks end ehk lohutada sellega, et paari viimase aastaga on olukord märgatavalt paranenud. Alates 1957. a. juhivad TPI sõudjate treeninguid kogunud treener meistersportlane Fridolin, kelle õpilastest — TPI üliõpilastest 7 tulid mõeldud hooajal Eesti NSV meistriks ja 2 Balti liiduvabariikide meistriks. Siiski ei ole olukord selline, nagu ta peaks olema. Meisterlikkuse põhiliseks baasiks on massilisus ja just see TPI-s puudub. Praegusel hetkel kuulub iga TPI sõudesektiooni liige TPI koondvõistkonda, kuhu aga jääb sellis-

es olukorras arengut stimuleeriv konkurents.

Arvatavasti on suurem osa üliõpilasi kuulunud, et akadeemiline sõudmine on üheks kõige mitmekülgsemalt arendavaks spordialaks. Et see spordiala on huvitav ja kaunis, selles tuleb ise veenduda — hakata sõudma. Võib-olla mõni arvab: «Ma siiani ei ole ühegi spordialaga pidevalt tegelenud ja nüüd alustada on vist juba hilja. Kuhu minusugune «vana» inimene enam ikka kõlbab». Selliselt kaalutlejale võib öelda, et akadeemilises sõudmises ei ole varajane spetsialiseerumine nii tähtis kui näiteks ujumises, iluuisutamises või tennises. Siin võib häid tagajärgi saavutada ka siis kui algust teha «üle kahekümne aastaga turjal». Heaks näiteks on siin TPI üliõpilane R. Armulik, kes tubli treeninguga tuli ühe aasta Balti liiduvabariikide meistriks. Nii «kiiret karjääri» teinud sportlasi võib vist TPI-s sõrmedel üles lugeda. Ka tõsiste teaduseinimeste peaks akadeemiline sõudmine olema huvitav. Teatavasti üha tähtsama koha omandavad igal spordialal teaduslik-teoreetilised alused. Ja akadeemilise sõudmise mehaani-

ka, mis siiani ei ole ammendavalt lahendatud, peaks olema küllaltki huvitavaks probleemiks spordimehaanika alal.

Nüüd ehk mõne reaga raskustest, milledega TPI sõudesektioon oma jõududega toime ei tule.

Massilisuse tagamiseks oleks aeg võtta akadeemiline sõudmine TPI teaduskondade-vahelise spartakiaadi kavasse. Teatavasti ENSV kõrgemate koolide I suvespartakiaadi kavasse on akadeemiline sõudmine sisse võetud. Seda täiesti õigustatult, kuna nii Tallinna kui Tartu üliõpilastel on selle spordiala harrastamiseks olemas kõik võimalused. Kui eelolevale spartakiaadile lähivad TPI sõudjad kaunis suurte lootustega, siis järgmiste suhetes on olukord kahtlasem. Nii on akadeemiline sõudmine Tartu kõrgemates koolides tunduvat massilisem spordiala, kui meil kuigi seal praegu jääb veel puudu meisterlikkusest. Kuid pea seegi ei tule!

TPI sõudjatel oli mõeldud hooaegadel vähe võistlusi. Tegelikult TPI esindusena ainult üks võistlus aastas — Tartus Emajõe toimuv kõrgemate koolide sügisregati. Võistlusspordi juurde kuuluvad aga enesest mõistetavalt võistlused.

On saanud tavaliks, et üliõpilased töötavad suvevaheajadel ühiskondlikult kasulikel töödel. Eeloleval suvel tuleks asja korraldada nii, et töö kõrval saaks jätkata ka treeninguid. Me kõik oleme sageli kuulnud ja lugenud et see ja see korv- või võrkpalli nais- või meeskond esines ebarahuldavalt mingitel võistlustel, kuma oli saadud koos treenida ainult mõni nädal. Eriti terav on see küsimus akadeemilises sõudmises. Peavad ju näiteks kaheksa paatkonna liikmed töötama kooskõlastatult kellamehhanismi täpsusega. Ja seda saavutada nädala või paariga on täiesti võimatu.

Need oleksid akadeemilise sõudmise põhiprobleemid TPI-s. Üliõpilased, hakake sõudma!

TPI SÕUDESEKTSIOON

Pilguga tulevikku

Lainele laine on järgemas randa, lahkunud päeva taas asendab päev. Laine vaid liivale uinutab enda, kuid meile päevadelt pärandus jääb.

Aastaga salve saab koguka seemne, seitsmaga aga veel enamat näeb. Ja kõik see, mida me tahtega teeme, teraseks karastub tugevas käes.

Mõtleme seitsmele tellingu tipus, ehitustandril kui töötame koos, — talvel siis üldse ei segama kipu kahtede vääriru rünnakuhoog.

O. ROOTS

VÕITIS ÕPPERÜHM O-61

Jõudis lõpule keemia-mäeteaduskonna IV spartakiaad, mis sel aastal toimus kursuste vahel. Välja oli pandud kaks karikat: võitjale kursusele ja parimale rühmale.

Spartakiaad toimus kuuel alal: suusatamine, laskmine, lauatenis, teatejooks, võrk- ja korvpall. Spartakiaadist võttis osa 151 üliõpilast neljalts esimeselt kursusest, sealhulgas 60 nais- ja 91 meestüliõpilast. Eriti palju osavõtjaid oli laskmises — 84 (mehi 71, naisi 13) ja suusatamises — 60 (mehi 31, naisi 29). Kahju ainult, et mõned rühmad jäid ka täiesti võistlustest eemale, nagu O-65, O-81, KT-63.

Viimase alana oli spartakiaadi kavasse teatejooks (naistele 3x230 m ja meestele 5x690 m). See kujunes otsustavaks võitja kursuse selgitamisel, sest enne oli punktide seis järgmine: I kursusel 21 ja kolmandal 20,5. Võidukas oli nii mees- kui naiskond kolmandalt kursusest. Meeskond, koosseisus: Kildmaa, K., Beek, K., Milli, V., Kann, J., Liiva, A., saavutas esikoha ajaga 10.14 II kursuse meeskonna ees (aeg 10.19). Naiskond (Isakanno, S. Kenapea, H., Haavalo, A.) oli võidukas I kursuse naiskonna ees ajaga 1.45,0 (I — 1.52,2). Seega kujunes punktide vahelkord peale viimast ala järgmiseks: III kursus — 25,5, I — 24,5, II — 21 ja IV — 9 punkti. Karika võitis kolmas kursus. See on eriti hinnatav seetõttu, et tavaliselt üliõpilased, jõudnud juba kolmandale kursusele, jäävad spor-

dist nagu kõrvale, sest pole kehalise kasvatusetunde.

Parimaks rühmaks teaduskonnas kehakultuuri ja spordi alal osutus O-61 (rühma spordiorganisator Rein Liiva), kus iga üliõpilase kohta koguti 17,6 punkti. Energiliselt aitas kaasa rühma sporditöö organiseerimisele hool-daja õppejõud A. Reier. Sama rühm tuli ka mõeldud aastal rühmadevahelise spartakiaadi võitjaks. O-61-le järgnesid O-21, vastavalt 10,4 punkti iga üliõpilase kohta ja O-41 — 6,0 punkti.

Kõige rohkem punkte oma õpperühmale tõid üliõpilased: Helve Kenapea (KS-62) — 13, Tiia Aava (KS-62) — 12, Aime Suurpere (K-21) — 12; Jaak Soobik (O-41) — 31, Ants Liiva (O-61) — 28, Kalev Beek (K-61) — 27.

Spartakiaadi ettevalmistamisel ja läbiviimisel täitsid korraldajad neile pandud ülesanded: Mati Määrsepp (KS-82), Jaan Hiie (K-41), Helve Kenapea (KS-62), Silvi Väinloo (KS-42), Ants Tooma (O-21).

Kuidagi aga ei saa rahule jääda E. Freibergi (O-65) ja A. Suurpere (K-21) organiseerimistööga.

Spartakiaadi pidulik lõpetamine — diplomite kätteandmine ja karikate üleandmine — toimub järgneva õppeaasta algul, sügisel TPI Spordibaasis Kloogal.

Kevadel ei saanud seda läbi viia, kuna spartakiaadi lõpetamine langes kokku arvestuste ja eksamiperioodiga.

L. VELLEND (KT-63)

Naiskond on stardivalmis

Tallinn-Moskva-Berliin

3. Päeva

(Algus «Tallinna Poliitnik nr.1»)

30. juulil saabumine Saksamaa suurimasse kultuurihälli — Dresdenisse, mis asub Elbe maalilistel kallastel. Jaamas võeti meid vastu eriti siidamlikult, anti üle tervitused Dresdeni Tehnika Ülikooli õppejõududele ja üliõpilastele.

Dresdenis peatusime tehnika-ülikooli üliõpilaskodu mugavais ruumides, kus peale sakslaste viibis hulgaliselt ka rahvademo-kraatiamaadest siia õppima sõitnud üliõpilasi.

Dresden on linn, mis viimase sõja käigus sai rängalt kannata-da. Ligemale 60% linnast hävitati ja ka praegu on veel osa kesklinna nõgestesse kasvanud, varemeis. Ainult tänavad — need on ka selles rajoonis piinlikult korras.

Dresdenis külastasime linna suurimaid vaatamisväärsusi — kunstigaleriid, 18. saj. algusest pärinevat Zwinger-paleed, 19. saj. alguses ehitatud ooperiteatrit ja ujulat, mis kujutab endast kaasaegsete ehituskonstruktioonide kompleksi. Rikkalikemad muljed jättis muidugi kunstigalerii, üks parimaid pildigaleriisid maailmas. Linn on kogutud Euroopa maalikunsti parimaid teoseid. Rikkalik barokk-architektuuriga ruumistik nagu sulatab enesesse renessansaja mille kuulsus ei sure kunagi.

Tähtsamateks tööstuslikeks ettevõteteks on elektrimootortrite, transformatorite, auruturbinaide, röntgeniparaatide, õmblusmasinate ja fotoaparaatide tehased.

31. juulil külastasime Elbe jõe

kauneimat suvituskohta — Rathenit. See on võrratult maaliline paik: kaunid kaljulised, kohati kuuskedega kaetud mäed, romantilised mäekurud ja järved, looklev Elbe. Ja millised majad! — avarad, õhulised, meeldivad stiiliga. Pühapäeva puhul oli Rathen tulvil noorust. Ronides kõrgele Bastei-Brücke tippudele avaneb suurepärase vaade kogu väikesele suvituslinnale — valged punasekatuselised majakesed keset rohelust ja kõikjal päevituvaid turiste!

Külastatud linnadest sarnanes Tallinnaga Meissen, Kesklinn Raekoja väljakuga, tänavad, majad, isegi rahva tagasihoidlik temperament.

Meissen on võitnud maailmas populaarsuse oma portselaniga. Portselanimufaktuur on pärit 1710. aastast. Manufaktuuri külastades oli meil võimalus näha, kuidas valmistati ja maaliti portselanesemeid. Huvitav on see, et peale kuumutamist võib portselantoodet võtta igasuguseid eba-loomulikke kujusid, mistõttu juba toortoote valmistamisel peab tööline ette nägema mahumuutusi ja oskuslikult ära kasutama plastse savi struktuuri. Kuigi töö teostatakse käsitsi, on portselantooted Saksamaal ometi imeodavad. Näiteks saab lihtsa kohviserviisi 11 margaga.

2. augustil jõudisime maa suurimasse tööstuskeskusesse — Leipzigi. Leipzig on vana heade traditsioonidega linn, kus igal aastal toimub rahvusvaheline mess, kust on pärit läbi sajandi-te kuulsad polügraafiatööstuse

tooted. Üldse teaduse, muusika ja spordi linn. Leipzig on rikas ka ajalooliste mälestusmärkide poolest ja omab maailmakuulsat zooparki. Leipzig on vana ülikoolilinn, kus on õppinud ka palju eestlasi. Praegu õpib siin noori igalt mandrilt, ka musta Aafrika poegi.

1813. a. rahvaste lahingu mälestuseks on ehitatud graniidist ja marmorist püramiid kõrgusega 92 m. Seda ehitasid 40 töölist 15 a. vältel. Mälestusmärk võtab enda alla ligi 1,5 ha maa-ala ja meelitab turiste ligi oma imekspandavate konstruktsioonidega. Näiteks kandvad inimfiguurid on 12 m kõrgused ja kaaluavad ca 200 tonni.

Külastasime Lenini muuseumi, maja äärelinnas, kus Lenin 1900. a. organiseeris «Iskra» esimese numbril väljaandmist.

Viibisime Leipzigi ajal, mil polügraafiatehas pühitses oma 80-aastast juubelit. Tehas asutati 1879. a. ja tema margi all väljalastavaid polügraafiamasinaid tuntakse kogu maailmas. Ohtul viibisime tehase noorte juures banketil. Lauad olid kaetud maitsvate roogadega ja hea saksa õllega. Noorus armastab Saksamaal väga improviseeritud ringtantsu, millega haaratakse kaasa ka iga viimane nurgasitu-tuja. Saksalases keeb tõesti viitamiin «N» — noorus, lõbutsemine, tants. Aga päeval annab iga noor oma parima töös.

Kuulsime palju saksa suurest heliloojast Johann Sebastian Bachist, kellest linn on aastasadu lugu pidanud. Huvitav on see, et Saksamaal on säilinud tänapäevani vanadest salmidest kirjutatud majad, ja keegi ei kavatsegi neid üle võõbatal Tänavatel ripuvad veel suured võtmed ja kringlid, mis tähistasid kunagi vastavate töökodade asukohti. Säilitatakse igale linnale omapä-

ruseid, juba kuulsaks saanud vanu vappe ja reljeefe. Ka vanad raekeelid on säilitanud omaaegsed nimed. Imetledes kesklinna moodsaid maju jääb pilk äkki peatuma mõtliku Fausti ja salakavalale Mefisto pronkskujudel. Siit viib võlvi alt trepp keldrisse, kust Goethe järgi olevat Faust koos sarvikuga veinivaadil välja ratsutanud.

Leipzigi spordiarmastusest annab tunnistust suur uus spordihoone, mis on ainulaadsemad Saksamaal. Iga spordiala ruum omab ka vastava kujunduse. Kui raskejõustiku ruum on kujunduselt raskepärane, siis võimlemisruumi iseloomustab kergus ja rahulikkus.

Leipzigi veedetud kolm päeva mõõdisid imekiiresti. Enne ärasõitu ei tahtnud me külastamata jätta ka Euroopa suurimat zooparki, mis moodustab vastavatele loomaliikidele kujundatud tavavate maastikkudega meeldiva terviku. Kui rännata mööda maailma mandreid põhjast lõunasse ja kohata seal kõigi mandrite loomaliikide esindajaid, siis Leipzig zoopark ei paku vähem vaatamisväärsust.

Säilitades oma viiseid linnaehituse traditsioone loob ka Leipzig tänapäevalikkude ehituskunsti. Leipzigi jätkub termofitseerimine, ehitatakse moodsaid elamukvartaleid, uusi haljasalaid. Leipzigi tuikab uus, nooruslik sotsialismi ehitav elu.

Weimar paistab esimesel pilgul roheluse uppuva väikelinnana, ent lähemal tutvumisel kaob see petlik intiimsustunne. Weimaris peegeldub kõige ise-

loomulikumalt Saksa suure kultuuri minevik. Siin löid oma teoseid Goethe, Schiller, Bach jt. Kesklinnas, Saksa Rahvusteatri ees seisavad kaks suurt sõpra, Goethe ja Schiller, ühendades oma käed loorberipärjal, mille ulatas neile vaimustatud teatri-publik poolteistsada aastat tagasi toimunud «Wilhelm Tell» esietendusel samas teatris. Sellest linnast on pärit ka kuulus saksa maali kooli looja Lucas Cranach, optik Karl Zeiss jt. Kalmistul asuvas mausoleumis pühkavad kõrvuti tammepuust sar-kofaagides Goethe ja Schiller. Nii päeval kui ööl põleb siin hämar-pühalik elektrivalgus. Lähkume kalmistult vaikivana, südamese suur rahuldustunne nähtust.

Weimari lähedal asub ka süngete mälestuste paik — kuulus fašistlik koonduslaager Buchenwald... Milline kontrast vana kultuurilinnaga kõrvale! Selles laagris hukkus 56000 fašismi ohvrit. Laagri kohal on praegu kalmistu ja mälestusmärk, mis avati 80 000 saksa kodaniku osavõtul.

Veil Benfels, Halle, Dessau... ja taas saabume Berliini, olles ligemale 2 nädalat kõndinud päevast päeva läbi muuseumide piduliku vaikuse, tõusnud ja laskunud mööda lugematuid treppe, kohanud kümneid — kümneid uusi sõpra. Kõigest nähtust on kujunenud üldine mulje üksiku-te eredamate mälestustega. Kui palju toredaid tutvusi loodi! Süvenesid sõprussidemed eri rahvustest noorte vahel.

(Lõpp)

Toimetaja O. PÖDER